1859. N°. 118.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 3 OCTOBER.

De Prijs der Courant is *f* 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 1 October.

De commissie voor de volks-zangschool van het Leydsche departement der maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft zich dezer dagen bij rondgaanden brief gewend tot de leden der maatschappij en andere ingezetenen dezer stad, die volksbeschaving en volkswelvaart op prijs stellen, om eene jaarlijksche bijdrage tot voortdurende instandhouding van die school te vragen. De minder gunstige toestand harer financiën, ontstaan door het overlijden van vele donateurs en het verlaten der stad door anderen, heeft haar genoodzaakt tot dien maatregel over te gaan. Wij hopen, dat aan de oproeping der commissie gehoor zal worden gegeven, opdat niet eene school, die thans door ruim tweehonderd leerlingen bezocht wordt, bij gebrek aan geldelijke ondersteuning opgeheven moet worden.

— De hh. D. A. Schretlen c. s., alhier, hebben bij de tweede kamer der staten-generaal een adres ingezonden, waarin zij te kennen geven: dat zij zich op 4 Augustus 1856 hebben gewend tot Z. M. den koning, met eerbiedig verzoek, dat het hem mogt behagen, hun eene voorloopige concessie te verleenen tot den aanleg en het in exploitatie brengen van eenen spoorweg van Scheveningen langs 's Gravenhage, tot in de nabijheid van Gouda, in verbinding met den rijnspoorweg en zij sedert verscheidene malen bij Z. Exc. den minister van binnenl. zaken deze aanvrage hebben herhaald; dat de supplianten alsnu, bij de aanstaande behandeling der ingediende spoorweg-ontwerpen, hebben gemeend de aandacht der kamer ernstig te moeten vestigen op deze nog aanhangige aanvrage.

— Z. Exc. de minister van oorlog heeft aan de heeren Zaalberg en Zoon en Scheltema en Zoon, fabriekanten alhier, ieder voor de helft, gegund de levering van 5000 eenmans wollen dekens, à *f* 4.78 per stuk.

— Bij de aanbesteding der fourrages voor de troepen te paard, alhier in bezetting, voor het tijdvak van 1 Nov. 1859 tot ult. October 1860, die alhier heeft plaats gehad, was de minste inschrijver de heer J. Lammerse, te Utrecht, tegen de prijzen van 96 c. voor de 10 ℔ haver, 22½ c. voor de 10 ℔ hooi en 18 c. voor de 10 ℔ stroo.

— Sedert den 23sten September 1859 zijn als door de cholera aangetast opgegeven 67 personen, waarvan 34 lijders zijn overleden. In het ziekenhuis in de Lakenhal bevinden zich 15 zieken.

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen bedroeg gedurende deze week dagelijks van 82 tot 93 personen.

— De miliciens van de ligting van 1858, behoorende tot het wapen der infanterie, het 1e, 2e en 3e reg. vestingartillerie en het bat. mineurs en sappeurs, zijn, voor zoo verre zij niet tot aanvulling van ontbrekende vrijwilligers in dienst moeten blijven, op heden in het genot van onbepaald verlof gesteld.

— De commissie uit het prov. geregtshof in Zuidholland, tot het afnemen der examina van hen die verlangen naar het ambt van notaris te dingen, zal daartoe vaceren op Donderdag 10 November aanst. Die commissie bestaat uit den procureur-generaal mr. A. van Galen en de raadsheeren mrs. J. H. van de Sande en C. D. Beels.

— Naar wij vernemen, zegt de *A. C.*, heeft dr. J. J. L. ten Kate, te Middelburg, een eigenhandig schrijven ontvangen van den gewezen Sardinischen minister, graaf de Cavour, waarbij deze hem namens Z. M. koning Victor Emmanuel geluk wenscht met zijne voortreffelijke vertaling van *Tasso's Verlost Jeruzalem*, onder bijzondere dankbetuiging voor de eer, die hij daardoor aan de Italiaansche letterkunde bewezen heeft.

— Het *Hbl.* zegt, dat er gesproken wordt om aan het ministerie van binnenl. zaken een ambtenaar te benoemen, die volledig bekend is met de praktijk van het lager onderwijs en met den geheelen omvang van het schoolwezen. Men heeft ingezien, dat er behoefte aan eene vaste leiding en eenparige handelwijze in zake van het lager onderwijs noodig is.

— Op eene Woensdag ll. te Berkel gehouden harddraverij is de eerste prijs, bestaande in een zilveren tafelbel, behaald door het paard *Janko*, toebehoorende aan den heer G. Tibboel, alhier, en de premie, een kristallen beker met zilveren voet, door het paard *de Wisse*, van den heer B. Wijsman, te Berkel.

— Woensdag ll. heeft prof. F. A. W. Miquel, onlangs benoemd tot hoogleeraar in de kruidkunde aan de Utrechtsche hoogeschool, zijne betrekking aanvaard, met het houden eener rede over *het tegenwoordig standpunt onzer kennis van de plantenwereld en haar verband met de andere natuurwetenschappen.*

— Men schrijft uit Deventer, dat ook over een gedeelte van Overijssel en Drenthe Woensdag ll. een zwaar onweder heeft gewoed. Te Twello is de bliksem in eene boerenhofstede geslagen, die geheel is afgebrand. Eene vrouw is mede getroffen, hoewel niet doodelijk. Te Meppel is eene koe doodgeslagen.

's GRAVENHAGE, 1 October.

Naar men verneemt, is de heer mr. J. Enschedé, auditeur militair te Haarlem, door Z. M. benoemd tot commandeur van de orde der Eikenkroon, ter gelegenheid zijner volbragte 50-jarige dienst, waarvan 32 jaren als auditeur militair. Tot ridder der genoemde orde heeft Z. M. benoemd den ridder A. Regazzoni, van Bergamo.

— Z. M. heeft de hh. J. A. van Royen en C. L. Blume Jr. benoemd tot ambtenaren voor de dienst van het boschwezen in Nederl. Indië.

— Z. M. heeft goedgevonden tijdelijk tot zijn adjudant te benoemen den met verlof hier te lande aanwezigen ritmeester G. E. Tolsma, van het reg. O. I. cavalerie, en hem in die betrekking daarbij te doen voeren als gedetacheerd.

— Naar men verneemt zijn door Z. M. bij het reg. veldartillerie te Utrecht in garnizoen in hunnen rang overgeplaatst de 2de luit. F. H. Boogaard, J. la Grappe Dominicus en J. Sluiter van het 1ste reg. vestingartillerie, en de 2de luit. J. G. J. Paravicini di Capelli en T. C. Visscher, van het 2de en 3de reg. vestingartillerie.

— Z. M. de koning is heden morgen naar het Loo vertrokken. H. M. de koningin wordt in de eerste helft van deze maand van Soestdijk alhier terug verwacht.

— De hoofdingenieur van den waterstaat der 2de kl., jhr. J. R. T. Ortt, is bevorderd tot ingenieur van de 1ste kl.

— De commissie tot het afnemen der examina van onderwijzers en onderwijzeressen in deze provincie, welke, gelijk vroeger gemeld is, op den 10den dezer hare bijeenkomsten alhier zal aanvangen, bestaat, behalve uit den inspecteur jhr. mr. H. J. van der Heim, als voorzitter, uit de hh. schoolopzieners mr. J. G. de Sain, S. Gille Heringa, dr. A. L. Gastman en B. Beers, als leden.

— De afdeelingen van de tweede kamer hebben zich gisteren bezig gehouden met het onderzoek van onderscheidene wets-ontwerpen, o. a. dat over de wijziging van de tarieven der accijnsen op turf en steenkolen.

Heden werd onderzocht het ontwerp van wet tot bekrachtiging der voorloopig verleende concessiën voor de noorder- en zuider-spoorwegen. De vereeniging der beide ontwerpen vorderde een nieuw onderzoek. Over 't algemeen werden er vele bezwaren tegen het ontwerp ingebragt. Men oordeelde dat er voor de noordelijke provinciën niet genoeg gedaan was in vergelijking met de uitbreiding aan den zuiderspoorweg gegeven. Men verlangde dus ook grootere uitbreiding van het plan voor den noorderspoorweg. Het is dus te voorzien dat, zoo de regering niet aan veler wensch voldoet, het ontwerp niet wordt aangenomen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De uitvoerige nota door den heer Duymaer van Twist, omtrent de zaken van Banjermassing, in de zitting van Donderdag ll. voorgelezen, waarvan wij in ons vorig nommer slechts met één enkel woord melding konden maken, had ten doel om zijn gedrag als gouverneur-generaal van Indië, in de troonregeling van Banjermassing, te verdedigen. Bij gelegenheid van de interpellatie van den heer van Hoëvell, op 13 Julij ll., had de minister gezegd dat die regeling voor de optreding van den tegenwoordigen gouverneur had plaats gehad. De heer Duymaer van Twist had daarin eene beschuldiging tegen eene daad van zijn bestuur gezien en had gemeend zich daartegen in de kamer te moeten verdedigen door de mededeeling der stukken die zaak betreffende tot op het jaar 1856, waartoe hij op zijn verzoek door den minister was in staat gesteld.

De minister van koloniën gaf aan den heer Duymaer van Twist te kennen dat zijn vroeger gezegde volstrekt niet als eene beschuldiging tegen hem kon beschouwd worden; hij had in het midden gelaten onder wiens bestuur het geschied was, en slechts het feit geconstateerd. Vervolgens trad ook hij in eenige beschouwingen over de regeling der troonsopvolging in Banjermassing, en over den loop der omstandigheden, die tot de jongste gebeurtenissen hadden geleid. Aan het slot zijner rede wees hij op de omstandigheid, dat er in de Oostersche streken steeds eene zamenzwering tegen het Europesche gezag en het Christelijk geloof bestaat. Volgens zijne meening was er dan ook niets verderfelijker voor Indië dan het overdreven liberalismus van den Europeaan, het overdreven fanatismus van den Oosterling, en eene overdreven inmenging van de zijde der vertegenwoordiging in de behandeling van Indische zaken. Bij de bestaande spanning van godsdienstigen aard oordeelde hij het van zijnen pligt te wezen er ernstig op te wijzen, dat geene ontwikkeling noch welvaart mogelijk waren dan met een krachtig gezag, maar dat dit, zonder eerbiediging daarvan, onmogelijk kon gehandhaafd worden. Hij rekende op de ondersteuning der kamer ten dezen opzigte, die, hij twijfelde daar niet aan, hierin het voorbeeld geven, en vermijden zou moeijelijke punten betreffende Indische zaken ter sprake te brengen, welke zij, bij gebreke van juiste gegevens, niet bij magte was met juistheid te beoordeelen. In moeijelijke oogenblikken, meende hij, moest er eenstemmigheid tusschen de regering en de kamer bestaan, en vertrouwen in het gouvernement. Op de welwillendheid der kamer bleef hij rekenen: maar

verzweeg niet voortaan te zullen vermijden om noodeloos en te veel over Indische zaken uit te weiden, daar de nadeelige invloed van beraadslagingen daarover in Indië te diep werd gevoeld. Hij hoopte dat de koloniale aangelegenheden niet, gelijk nu, dikwijls aanleiding mogten geven tot discussiën, ten doel hebbende om daden van bestuur te verdedigen. Ook hij had vaak omtrent vroegere verrigtingen als landvoogd beschuldigingen van onderscheidene zijden moeten aanhooren, en aan verkeerde beoordeelingen blootgestaan, maar, ofschoon hem dit had gegriefd, had hij echter de kamer daarmede niet bemoeijelijkt.

Nadat nog de heer Duymaer van Twist en de minister omtrent sommige punten, waarover zij in gevoelen verschilden, kortelijk hadden gesproken, werd deze zaak als afgedaan beschouwd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 29 September.

Lord Russell, aan wien het eereburgerschap van Aberdeen was aangeboden, heeft zich derwaarts begeven om het te aanvaarden en hield bij die gelegenheid eene rede, waarin hij verklaarde dat Engeland nimmer zal deelnemen aan een congres, tenzij aan de Italianen het regt toegekend wordt, om zelve over hun lot uitspraak te doen, zelfs zonder dat eenige dwang van buiten daarop invloed uitoefent. Verder gaf hij als zijne vaste meening te kennen, dat noch Oostenrijk noch Frankrijk dwangmaatregelen van eenigen aard jegens de Italianen zal bezigen.

— Men heeft thans alhier een niet onbelangrijk stuk ontvangen, namelijk het rapport van den Tartaarschen generaal, die het bevel voerde over de Chinesche troepen bij den strijd aan de Peiho. Met uitzondering van de overdrijving, die men van de Chinezen gewoon is, komt dit stuk tamelijk wel overeen met hetgeen de Fransche en Engelsche bevelhebbers hebben gemeld. Aan het slot van dit stuk, door het dagblad van Peking medegedeeld, wordt gezegd dat de Europesche gevangenen, twee schepelingen, goed worden behandeld en dat de Chinezen zich voorstellen deze te gebruiken om in nader overleg met de barbaren te treden.

Een brief uit China deelt eenige bijzonderheden mede over de wijze, waarop de Amerikaansche gezant, de heer Ward, naar Peking is gebragt. Hij was opgesloten in eene koets of eigenlijk eene soort van doos, die van boven alleen het daglicht doorliet. Deze koets werd te Peking op het binnenplein van een groot gebouw gebragt, alwaar aan den gezant en zijn gevolg een verblijf werd aangewezen, hetwelk zij niet mogten verlaten. Later zal hij op dezelfde wijze uit het land geleid worden. Men wil ook weten, dat de gezant niet door den keizer maar slechts door den eersten minister zal ontvangen worden. Het is te begrijpen dat de Fransche en Engelsche gezanten in deze wijze van reizen weinig smaak hebben gehad.

— Omtrent het geschil tusschen de aannemers en de werklieden verneemt men, dat er reeds 8000 van de laatsten het werk hebben hervat op de door de meesten vastgestelde voorwaarden. De overigen willen zich wel getroosten den vroegeren tijd van den dag te arbeiden, maar weigeren de onderteekening der bekende verklaring.

— Dingsdag ll. heeft er te Birmingham een vreeselijk ongeluk plaats gehad. In de fabriek van percussiedopjes van Phillips & Pursall, in eene digtbevolkte wijk gelegen, had er eene ontploffing plaats, waardoor het geheele gebouw vernield werd en verscheidene arbeiders omkwamen. Toen de ontploffing plaats had, waren ongeveer 60 à 70 personen, meest vrouwen, in de fabriek aan het werk. Men hoorde twee geweldige slagen, door welke alle gebouwen in den omtrek eene schudding ondergingen; daarop stortte de geheele fabriek ineen, zoodat niets dan de voormuren bleven staan. Te gelijk geraakte het houtwerk onder de puinhoop in brand en binnen weinige oogenblikken was alles in rook en vlammen gehuld. De spuiten waren spoedig bij de hand, het vuur was weldra bedwongen en men slaagde er in 17 personen levend, doch zwaar gekwetst, uit de puinhoopen te voorschijn te halen. Bij de verdere nasporingen vond men 18 halfverkoolde, bijna onkenbare lijken, doch men veronderstelt dat nog meer personen onder het puin begraven zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 September.

Betreffende de regeling der Italiaansche zaken verneemt men geruchten en ook niets meer dan geruchten, zoodat de onzekerheid in dit opzigt blijft voortduren. Het verdient vermelding, dat thans ook het *Journ. des Déb.* zich tegen de herstelling der Italiaansche vorsten verzet; tot hiertoe had dit blad daarover het stilzwijgen bewaard.

— Naar men verneemt is het aan de ballingen, die van de amnestie gebruik hebben gemaakt, verboden geworden om zich in het dep. van de Seine te vestigen, met uitzondering van hen die er geboren zijn of vroeger gewoond hebben. De regering zou door dien maatregel hunne ophooping in de hoofdstad willen tegengaan.

— De beschuldigde in de zaak van de ontvoering van het kind van den heer Hua is tot volledige bekentenis gekomen; zij blijft volhouden, dat haar doel geweest is, om, door dat kind tot het hare te verklaren, een jongeling tot het aangaan van een huwelijk te doen besluiten. Men denkt, dat de zaak nog in deze maand voor het hof zal kunnen dienen.

— Te Marseille worden groote toebereidselen gemaakt voor de Chinesche expeditie. Zoowel daar als in andere havens worden daarvoor groote hoeveelheden graan en meel opgekocht.

— Naar men verneemt levert de opbrengst van den graanoogst reden van bezorgdheid op. De gewassen in Algerië hebben veel door de droogte geleden, zoodat deze kolonie waarschijnlijk niet in staat zal zijn om het ontbrekende aan te vullen, indien de graanproductie dit jaar mogt te kort schieten. Men verwacht ook dat het regt op den invoer van binnenlandsch graan wederom zal worden opgeheven.

ITALIE.

Den 26sten September heeft de Paus een consistorie gehouden, en daarin op nieuw de zaken van de Romagna behandeld: hij herinnerde dat de leden der regering, welke zich in dat gewest opgeworpen heeft, reeds door een strafvonnis van de kerk getroffen zijn, verklaarde alle besluiten van de vertegenwoordigende vergadering der Romagna voor nietig, en vermaande de bevolking der legatien met vaderlijken aandrang om zich onverwijld weder aan het gezag van den Heiligen Stoel te onderwerpen. Verder heeft Z. H. in deze vergadering voordragten tot vervulling van 17 openstaande bisschopszetels gedaan.

Overigens wordt er uit Rome niets belangrijks gemeld. De Paus maakt zich gereed om naar Castel-Gandolfo te vertrekken, alwaar hij de maand October zal doorbrengen. De staatszaken worden aan zich zelve en aan kardinaal Antonelli overgegeven, dat is te zeggen dat zij niet behandeld worden op eene wijze, die met de inzigten der Fransche regering strookt. De Fransche gezant bevindt zich op het land en onthoudt zich voor het oogenblik van alle tusschenkomst.

— De Napelsche regering schijnt in ongerustheid te verkeeren, en het zij eene binnenlandsche beweging of een aanval van buiten te duchten. In de provinciën heeft er eene groote troepen-beweging plaats en in de hoofdstad houden de raadslieden der kroon talrijke bijeenkomsten. Sommigen beweren, dat de koning bevreesd is voor eenen togt van Garibaldi naar Rome en van daar naar Napels, maar met meer grond van waarschijnlijkheid zou men kunnen aannemen, dat de koning de pauselijke troepen wil ondersteunen in de bemagtiging van de Romagna. Uit Engeland werden dezer dagen de staten van Midden-Italië aangemaand om op hunne hoede te zijn. In de tegenwoordige omstandigheden zou het echter voor de regeringen van Napels en van den Kerkelijken Staat gevaarlijk zijn een zoodanig ontwerp ten uitvoer te brengen.

— Te Bergamo hebben op nieuw ongeregeldheden plaats gehad. Gelijk men weet zag onlangs de bisschop aldaar zich genoodzaakt om eene kerk te doen sluiten; deze maatregel is later in een naamloos uitgegeven geschrift verdedigd, waarbij tevens aan de volkspartij scherpe verwijten werden gedaan. Dit heeft nieuwe wanordelijkheden ten gevolge gehad. Daags na de uitgave van dat geschrift drong een 50-tal personen in de drukkerij, alwaar het gedrukt was, en dwongen zij den uitgever door bedreigingen om hun den schrijver te noemen. Daarop gingen zij naar de woning van dezen en pleegden er geweldddadigheden, terwijl er moordzuchtige kreten en het geroep: »weg met de priesters" gehoord werden. Het openbaar gezag is tusschen beide getreden en heeft eenige personen in hechtenis doen nemen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 29 September.

Prins Frederik der Nederlanden heeft zijne reis naar Muskau, wegens ongesteldheid, reeds bij herhaling uitgesteld.

— Te Breslau hebben verregaande ongeregeldheden plaats gehad. Bij gelegenheid der illuminatie ter eere van prins en prinses Frederik Wilhelm had de burgemeester het standbeeld van Blücher en zijne eigene woning niet verlicht. De menigte heeft dit zeer euvel opgenomen, het standbeeld zoo goed mogelijk verlicht en de glazen van het huis des burgemeesters ingeworpen. Om de rust te herstellen hebben de troepen van hunne wapenen gebruik moeten maken, waardoor twee personen gedood en velen gevaarlijk gekwetst werden.

— De Dusseldorfer *Zeitung* meldt de ontdekking van de 57ste planeet in ons zonnestelsel door den sterrekundige Luther. Op verzoek des ontdekkers is daaraan door den hoogleeraar M. Hoek, te Utrecht, de naam van Mnemosyne gegeven.

— De grootvorst-troonopvolger van Rusland heeft op den 8/20sten Sept. den ouderdom van 16 jaren en dus volgens de wet zijne meerderjarigheid bereikt. Deze voor het Russische rijk zoo belangrijke gebeurtenis is in de hoofdstad op eene luisterrijke wijze gevierd. De jeugdige grootvorst heeft den eed van getrouwheid aan den keizer en aan het vaderland in de kapel van het winterpaleis afgelegd. Bij die gelegenheid heeft de keizer een aantal benoemingen gedaan, waaronder ook voorkomt die van den grootvorst-troonopvolger tot aide-de-camp des keizers. De generaal Zinowieff, leermeester van den jongen vorst heeft de portretten van den keizer en de keizerin, met diamanten omzet, ontvangen, de grootste gunst die men in Rusland kan deelachtig worden. Het reg. kozakken, waarvan de grootvorst bevelhebber is, is tot regiment van de garde verklaard. Gedurende twee avonden is Petersburg verlicht geweest, waarvan de uitvoering opgedragen was aan den heer Alexis Godillot, daartoe uit Parijs ontboden. Het is echter te bejammeren dat de feesten door een treurig voorval zijn verstoord geworden. Eene brug is onder het groote aantal voetgangers bezweken, waardoor eenige personen het leven hebben verloren en een groot aantal gekwetst werden.

INGEZONDEN.

Uittreksel uit eenen brief van een onlangs uit Nederland naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken Jongeling, van het laatst van Julij 1859.

Het eerste gezigt dat men op de stad heeft, wanneer men de Tafelbaai binnenloopt, geeft geenen zeer grooten dunk van de Kaapstad, aangezien de huizen met platte daken gebouwd zijn, en het er veel van heeft of men op de kaarten-huizen nederziet, waarmede de kinderen wel spelen; echter, wanneer men in de stad zelve komt verdwijnt het, en men ziet eene zeer uitgebreide, groote stad, die zeer regelmatig en overal met regte straten tegen de zich zeer ver uit spreidende hellingen van het Tafelgebergte, Leeuwengebergte en de Leeuwenstar gebouwd is. — Er heerscht hier eene bijna gelijke levendigheid als in onze groote handelplaatsen Rotterdam en Amsterdam. Men ziet hier alle soorten van het menschdom vergaderd, zoowel blanken, zwarten, koperkleurigen als Chinezen: men vindt er alle soorten van godsdienst, tot zelfs de Mahomedaansche toe; en dat alles beweegt zich door elkander zonder de minste rusie of vechtpartijen. De zon- en feest-

dagen worden hier over 't algemeen beter gevierd dan bij ons, want alsdan ziet men hoegenaamd geene werkzaamheid verrigten, noch door Kaffer, Hottentot of Mahomedaan. Ook zijn zelfs alle winkels gesloten, en het eenige gewemel dat men ziet, is het naar de kerk gaan van de menschen, en des namiddags ten twee ure van de wandelaars. Zelfs nu ik reeds 8 dagen hier vertoef en op alle uren van den dag op straat ben geweest, kan ik zeggen en verklaren geen een' dronken persoon ontmoet te hebben, dat toch onder een mengelmoes van zoo vele Natiën wel mag opgemerkt worden; ja het is hier zelfs zóó, dat men na negenen haast niemand meer in de straten ontmoet, die over dag wemelen van allerlei werklieden, van wagens met 6 tot 20 ossen, paarden of ezels bespannen.

Men heeft overal het gezigt op de bergen; en de hoogst gelegen huizen liggen een groot halfuur wandelens van de plaats daar men aan wal komt en die men de *tuinen* noemt. Het is hier tegenwoordig winter of liever, kan men het den regentijd noemen, en het is van daag voor 't eerst in de vier dagen dat het droog weder is; de koude doet zich hier ook nog al gevoelen, doch is lang zoo erg niet als in Holland; zoodat men in de meeste huizen niet stookt. De levensmiddelen zijn over 't algemeen zeer duur, vooral vleesch, boter en kaas, en dit is zelfs zóó erg dat het met 3 à 4 jaren geleden de helft verschilt; dit is voornamelijk toe te schrijven aan de groote droogte van het weder en de ziekte onder 't rundvee. Ook heerscht hier eene groote ziekte onder de paarden, die daardoor wel tweemaal zoo duur zijn als vroeger. Het grootste kerkgebouw dat men hier voor de Gereformeerden heeft, kan men vergelijken met dat van de Hooglandsche kerk te Leiden, doch daarbij de menigvuldige pilaren wegdenkende, omdat men die er niet heeft, dan alleen die het orgel ondersteunen.

STADS-BERIGTEN.

De BURGEMEESTER van LEYDEN brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat van af den 4den tot en met den 8sten dezer maand de *passage* over de **BORSTELBRUG** binnen deze gemeente zal zijn *gestremd*, zoodat deze voor rijtuigen, in de rigting naar de Breedestraat of het Rapenburg, plaats zal moeten hebben door de Donker- en Maarsmanstegen, terwijl zij in eene tegenovergestelde rigting door de Vrouwestegen of over de Vrouwebrug zal kunnen genomen worden.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 1 October 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van LEYDEN; —

Gezien art. 264 der Wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* N°. 85);

Gelet op art. 4 der Verordening van den 9den Maart 1857 (*Gemeenteblad* N°. 19), regelende de invordering der plaatselijke belasting op de honden;

Doen te weten, dat het Kohier der plaatselijke belasting op de honden, over 1859, op den 30sten der vorige maand voorloopig is vastgesteld en van heden tot en met den 15den October aanst. ter Secretarie dezer Gemeente, van 12—3 ure, voor een ieder ter lezing is nedergelegd.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.

LEYDEN, 1 October 1859. v. PUTTKAMMER, Secretaris.

PATENTBLADEN.

De BURGEMEESTER van LEYDEN doet te weten, dat de ingevulde Patentbladen over het dienstjaar 1859 en 1860, voor *al de Wijken*, ter Secretarie dezer Gemeente verkrijgbaar zijn, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, van des voormiddags *tien* tot des namiddags ten *een* ure, en wel tot en met den 15den dezer maand; terwijl na het verstrijken van dien tijd de onafgehaalde patentbladen aan de deurwaarders der directe belastingen ter bezorging zullen worden afgegeven.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 1 October 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK.

De DIRECTEUR van het POSTKANTOOR te LEIDEN maakt bekend, dat met den aanvang van de Winterdienst op den Zuidhollandschen Spoorweg van af den 1sten October de busligtingen zullen plaats hebben als volgt:

aan het Kantoor	*de Hulpbussen*
ten 8 ure 35 min. 's morgens,	ten 7 ure 45 min. 's morgens,
» 9 » 40 » »	» 12 » » 's middags,
» 12 » 40 » 's avonds,	» 3 » 45 » 's avonds,
» 4 » 35 » »	» 8 » 15 » »
» 5 » 40 » »	
» 7 » 35 » »	De Directeur voornoemd,
» 8 » 40 » »	W. NAGEL.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een' ZOON C. J. HAZENBERG — WILLEBRANDS.

LEYDEN, 30 September 1859.

Heden 24 September 1859 overleed te *Velp*, ten huize van hare Tante Mevrouw de Weduwe C. J. van ASSEN, mijne innig geliefde Dochter ELISABETH CLASINA; diep betreurd door allen die haar lief hadden, ontsliep zij in het vaste geloof in haren Heer en Zaligmaker.

E. van ASSEN.

Eenige kennisgeving.

ROOM- EN KOFFIJHUIS *DE VINK*.

Zondag 2 October 1859,

SOIRÉE MUSICALE ET VOCALE,

door het gunstig bekende Muziekgezelschap de Familie RHONE en RUDERSDORFF, onder medewerking van Mlles ROSINE en MARIO, beide Chanteuses.

Aanvang 5 ure.

De **Zitting van de Leidsche Spaarbank** zal in de volgende week gehouden worden Dingsdag den 4den October 1859.

HOOGHEEMRAADSCHAP VAN RIJNLAND.

De DIJKGRAAF van RIJNLAND brengt ter kennis van de Ingelanden van het Hoogheemraadschap, dat er op Zaturdag den 8sten October 1859, in het Gemeenlandshuis te *Leyden*, des voormiddags ten *elf* ure, eene Vereenigde Vergadering zal worden gehouden.

De Dijkgraaf van Rijnland,

LEYDEN, 1 October 1859. H. C. J. HOOG.

De Leden der Zangvereeniging van de *Maatschappij voor Toonkunst* te *Leiden*, worden bij deze uitgenoodigd tot het bijwonen der Voorbereidende Vergadering, op Zaturdag den 8sten October aanstaande, des avonds ten zes ure, in het Gebouw der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*.

Voor het Lidmaatschap bedankende of verlangende op bovengenoemde Vergadering als Lid te worden voorgedragen, wordt men verzocht hiervan schriftelijk kennis te geven voor of op den 5den October aanstaande aan den Commissaris-Secretaris der Maatschappij voor Toonkunst,

LEIDEN, 1 October 1859. P. C. LEZWYN.

De Ondergeteekenden, uitmakende de **Commissie tot de Winkelkaartjes** van het *Departement tot Nut van 't Algemeen* alhier, in aanmerking nemende het aantal zieken onder de arbeidende klasse, achten het niet ondienstig, thans vroeger als dit gewoonlijk geschiedt, de Ingezetenen opmerkzaam te maken, dat de Kaartjes van **5**, **10** en **25** Cents, door de Commissie uitgegeven wordende, tot het bekomen van Grutterswaren of Brandstoffen naar verkiezing, ten hunnen huizen, tegen voldoening der waarde, verkrijgbaar zijn op alle werkdagen, des voormiddags van 10 tot 12 ure.

Mr. C. A. BOONACKER, *Ouden Rijn.*
P. L. TICHLER, *Hoogewoerd.*
B. F. KRANTZ, *Oude Vest.*
Mr. P. G. HUBRECHT, *Rapenburg over de Vliet.*
A. v. WITZENBURG, *Breedestraat bij de Papengracht.*
Mr. M. H. A. LISMAN, *Heerengracht.*
J. J. REYST, *Nieuwen Rijn, bij de Hooigracht.*

LEYDEN, 3 October 1859.

De Directie der **Brandwaarborg-Maatschappij** opgerigt in den jare 1812, te *Loenen aan de Vecht*, thans gevestigd te *Amsterdam*, heeft de eer alle daarbij belanghebbenden te berigten, de betrekking van Correspondent dier Maatschappij voor de Stad *Leyden* en omstreken, door vertrek van den Heer B. A. BARKEY, is overgegaan op den Heer J. GREEVE aldaar, bij wien men zich ter deelneming kan vervoegen en de noodige informatiën te bekomen zijn.

AMSTERDAM, 30 September 1859. H. van VEEREN, *Hoofddirecteur.*

Het Kantoor van de Ondergeteekenden is **verplaatst** naar hunne Fabriek, gelegen aan de Vestwal.

D. A. SCHRETLEN & Co.

VERHOOGING VAN DEN BROODPRIJS.

Het geëerde Publiek wordt door deze kennis gegeven, dat op Maandag den 3den October 1859 de prijs van het Brood zal verhoogd worden, als volgt:

Het **Hoog- of gebraakt Brood** met een halve Cent per 5 Ons.
» **Fransch Brood** » » » » » 5 »
» **Bruin Brood** » » » » » 5 »
» **Ongebuild Tarwebrood** » » » » » 5 »
» **Roggebrood** onveranderd.

De DIRECTIE.

DOOR VERANDERING VAN AFFAIRE,

biedt men *te koop* of *te huur* aan een meer dan 150 jaren bestaan hebbende en in werking zijnde **Brood-, Beschuit- en Kleingoedbakkerij**, met Kalanten en Slijters en al de daarbij behoorende Gereedschappen, Winkelgoederen enz. Inclinerenden vervoegen zich in persoon of met *gefrankeerde* brieven bij T. L. v. d. KOELEN, hoek Langestraat en Groenesteeg, te *Leyden*.

ONVERVALSCHT BUITENLANDSCH GEDISTILLEERD

UITSLUITEND FIJNSTE KWALITEIT, BIJ

J. H. VERVOORT & Co., *Beschuitsteeg*, N°. 919.

Fijne Barcelona Brandewijn ƒ 1.20 en ƒ 1.40.
Oude fijne Jamaica Rum ƒ 1.30 en ƒ 1.50.
Idem Voorloop voor Punsch en Grog ƒ 1.80.
Zuivere Rum en Citroen Punsch ƒ 1.15, ƒ 1.35 en ƒ 1.50.
1e Kwaliteit Jenever 55 en 60 cents per flesch.

VERLIES VAN TANDEN,

VERVANGEN DOOR

KUNSTTANDEN.

J. B. WALLAGH, Gebreveteerd Chirurgijn Dentiste, Spuistraat, N°. 40, te *'s Hage*, blijft bij voortduring te spreken of te ontbieden elken *Dingsdag* ten huize van den Heer L. van RAALTE, Breedestraat te *Leyden*, over het inzetten van Kunsttanden, volgens Engelsche, Fransche en Amerikaansche systema's, voor welke hij gedurende jaren garandeert.

Voorts belast voornoemde zich met alle Chirurgicale Operatiën betreffende zijne kunst.

Neemt thans weder abonnementen aan voor geheele Familiën.

Verzoeke des Maandags de boodschappen te bezorgen aan voornoemd adres, Breedestraat, ten einde Dingsdags bediend te kunnen worden.

HOTEL BELLEVUE, Beestenmarkt.

Heden ontvangen eene versche partij exquise **Kitzinger Winter Lager Bier**, door het groote debiet elken dag te verkrijgen, versch van 't vat; bestellingen per fust en per flesch worden zoo spoedig mogelijk geëffectueerd. Beschikbaar voor besloten Gezelschappen en Collegiën een ruim net **Lokaal.**

Tevens gevraagd eene bekwame **Dienstmeid.**

STALLINGA.

☞ Eene Weduwe van de P. G. zonder Kinderen, 39 jaar oud, door sterfgeval buiten bestaan geraakt zijnde, biedt zich, om terstond of met 1 Nov. in dienst te treden, aan als **Kamenier of Linnenmeid**, welke betrekking zij vroeger 13 jaar in eene huishouding heeft waargenomen en waarvan zij de beste getuigenissen kan overleggen. Adres *franco* Lett. **W.** aan den Boekh. P. J. TRAP, te *Leyden*.

TE HUUR,

om desverkiezende dadelijk te aanvaarden: het buitentje „**SOETENHOVEN**," groot 30 roeden, gelegen aan den Rijndijk, hooge zijde, een half uur van Leyden, gemeente Soeterwoude; de woning bevat 2 kamers, keuken en verdere gemakken. Adres in persoon of met *franko* brieven onder letter **A**, aan den Boekhandel van P. ENGELS te Leyden.

Waar tevens te bevragen zijn: **1** of **2 Bovenkamers** op een der beste standen aldaar, desverkiezende *gemeubeld* of *ongemeubeld* en *met* of *zonder* bediening.

AANBESTEDING.

DIAKENEN DER NED. HERV. GEMEENTE TE LEYDEN zijn voornemens op Woensdag den 19den October 1859, des voormiddags te één uur, in het Huiszittenhuis **aan te besteden:**

de levering van p. m. **8000** Ned. ℔ Java-rijst, en
p. m. **2000** Ned. ℔ rundvleesch.

Monsters Rijst in te zenden vóór Woensdag den 12den October e. k. bij den Binnen-Vader van het Huiszittenhuis, bij wien de voorwaarden ter lezing liggen, van heden af tot Maandag den 10den October 1859.

Namens Diakenen voorn.,

LEIDEN, 30 September 1859. G. J. ROLLANDET, *President.*
H. ZAALBERG, *Scriba.*

OPENBARE VERPACHTING,

op het Raadhuis binnen de Gemeente *Leyden*, op Donderdag den 6den October 1859, des middags te 12 ure, van:

Het invorderen van de belasting op het OPHALEN of OPENEN der BRUGGEN *alhier, voor den tijd van 3 jaren en 2 maanden, ingaande 1 November* 1859.

Waarvan de Voorwaarden liggen dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter lezing ter plaatselijke Secretarie, van des voormiddags *tien* tot des namiddags *twee* ure.

VERKOOPING VAN AFBRAAK,

aan het St. Pieterskerkhof te *Leiden*, op Donderdag den 6den October 1859, des voormiddags ten 10 ure, bestaande in enkele zware Eiken Bindten en Karbeels, eenige Eiken Kolommen, Deuren, Bolkozijnen met Ramen, Deurkozijn-Dorpels, zware Blksteenen en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Zijnde aldaar daags te voren des namiddags te zien.

Men zal ten overstaan van den te *Leiden* residerenden Notaris J. P. W. SCHERMER, in de Herberg genaamd: *de vier Heemskinderen*, te *Roelofarendsveen*, op Dingsdag den 11den October 1859, des voormiddags om 10 ure, in het openbaar verkoopen:

ACHT verschillende perceelen **WEI- en HOOILANDEN**, gelegen in de drooggemaakte Lijker- en Veenderpolders onder *Alkemade*, te zamen groot 10 bunders, 23 roeden, 40 ellen.

Alles breeder bij billetten en in de *Leidsche Courant* van den 12den September 1859 omschreven.

Op voormelde perceelen is gevestigd een kapitaal van verwaarborging, 2½ pCt. Inschrijving Nationale Schuld, groot *f* 2074.94.

De perceelen zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden verkocht, en zijn te aanvaarden den 1sten December 1859, bij de betaling der koopspenningen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris aan de Breedestraat, Wijk IV, N°. 190, te *Leiden*, alwaar de bewijzen van eigendom en verkoopsvoorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

POËTISCHE WERKEN

van

MR. J. VAN LENNEP,

inhoudende: het 1e en 2e deel der

Nederlandsche Legenden, het Huis ter Leede en Adegild.

Deze nieuwe Serie zal bestaan uit 10 deelen, in denzelfden vorm en band als de Romantische, en met uitvoerige Vignetten in Staal gegraveerd, à *f* 1.90 per deel, en bevatten:

De Nederlandsche Legenden Jacoba en Bertha, 2 dn., *de Strijd met Vlaanderen*, 2 dn., *Eduard van Gelre*, 2 dn., *Oorspronkelijke Poëzij, Vertalingen en Navolgingen*, alsmede de *Dramatische Werken.*

De groot 8° uitgave heeft gekost *f* 59.

Men teekent in vóór het geheele werk, afzonderlijke deelen zijn niet te bekomen.

☞ Het 18de deel der Romantische Werken is verzonden.

Namens de gezamentlijke Uitgevers,

M. WIJT & ZONEN.

Door den Boekhandelaar P. ENGELS, in de Nieuwsteeg, wordt heden uitgegeven:

HET WELGELIJKEND PORTRET

VAN DEN WEL-EERWAARDEN HEER

W. VAN WETERING,

in leven Predikant bij de Nederd. Herv. Gemeente te Leyden.

Op Velijn-Chineesch papier . . . . *f* 1.25.
Proefdruk op superroyal Velijn-Chineesch papier . . . . - 2.50.

S. C. VAN DOESBURGH,

Rapenburg, bij de Academie, Wijk I. N°. 408,

heeft Exemplaren ontvangen van:

VICTOR HUGO,

La Légende des Siècles, 2 vol. *f* 6.75.

Ook is bij hem voorhanden:

LEOPOLD RANKE, *Englische Geschichte,*

1er Thl. *f* 7.35.

Beide belangrijke nieuwe Werken zijn op verlangen ter inzage te bekomen.

Door de Boekhandelaren VAN DEN HEUVELL & VAN SANTEN, Breedestraat over de Vrouwesteeg, is heden uit *Parijs* ontvangen:

LA LÉGENDE DES SIÈCLES

PAR

VICTOR HUGO.

2 vol. in 8°.

De GEBROEDERS VAN CLEEF, te *'s Gravenhage*, geven uit:

DR. M. HOEK,

REDEVOERING

OVER

DE HERLEVING DER STERREKUNDE AAN HET EINDE DER MIDDELEEUWEN.

8°. . . . . *f* 0.60.

BEURTSCHEPEN IN LADING IN DE HAVEN, ALHIER.

Naar	*Zwolle*,	Maandag	12 ure,	Schipper	
»	*Alkmaar*,	Woensdag	10 »	»	L. KROON.
»	*Sneek*,	»	12 »	»	S. DE VRIES.
»	*Amersfoort*,	»	10 »	»	J. L. VAN OOTMARSUM.
»	*Deventer*,	Donderdag	12 »	»	H. J. BOSCH.
»	*Kampen*,	»	12 »	»	K. ROZENDAAL.
»	*den Helder*,	»	12 »	»	C. JONKER.
»	*Hoorn*,	Vrijdag	10 »	»	J. KAJER Jr.

☞ De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door. De goederen kunnen desverkiezende bij den Besteider B. v. DORSTEN Cz., geborgen worden, bij wien de naauwkeurigste inlichtingen zijn te bekomen voor de Provinciën Noord-Holland, Gelderland, Drenthe, Overijssel, Groningen en Friesland.

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 30 September.

Raapolie, op 6 w. *f* 35 cont. *f* 33½. Lijnolie, op 6 w. *f* 32½ cont. *f* 32½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

30 September en 1 October.	VERKOCHTE HOEVEELHEID		PRIJZEN. Laagste		PRIJZEN. Hoogste.	
Winter-Tarwe	16	mud.	*f*	8.75	*f*	9.25
Zomer »	12	»	-	7.75	-	8.25
Winter-Rogge	34	»	-	6.—	-	6.50
Gerst	14	»	-	4.50	-	5.—
Chevalier	10	»	-	5.50	-	6.—
Zware Haver	20	»	-	4.50	-	5.—
Ligte »	18	»	-	4.—	-	4.25
Duivenboonen	6	»	-	8.50	-	9.—
Paardenboonen	12	»	-	7.50	-	8.—
Ossen (slagt)		stuks	-		-	
Stieren	7	»	-	38.—	-	96.—
Kalfkoeijen	15	»	-	124.—	-	188.—
Vettekoeijen	206	»	-	140.—	-	216.—
Varekoeijen	63	»	-	74.—	-	179.—
Kalveren (vette)	53	»	-	28.—	-	67.—
» (magere)	9	»	-	12.—	-	25.—
Hamels magere		»	-		-	
Hamels vette	206	»	-	17.—	-	24.—
Ooijen magere		»	-		-	
Ooijen vette	22	»	-	14.—	-	19.—
Lammeren magere		»	-		-	
Lammeren vette jarige		»	-		-	
Varkens magere	70	»	-	16.—	-	25.—
Varkens vette		»	-		-	
Varkens Biggen	100	»	-	6.—	-	14.—
Boter 1ste qualiteit 1/4 vat			-	55.—	-	60.—
Boter 2de » 1/4 »	6660	N. ℔.	-	49.—	-	54.—
Boter 1ste » per ℔			-	1.37½	-	1.50
Boter 2de » » »			-	1.22½	-	1.35
Turf haardbr. 1ste soort		ton	-		-	
Turf (graauwe)	4060	»	-	0.15	-	0.17½
Lange Zwarte	6963	»	-	0.20	-	0.25

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.